

Nr 103

Av herr Gustavsson i Alvesta m. fl., om undantagande av vissa folkpensionärer från deklara-tionsplikt.

(Lika lydande med motion nr 90 i Första kammaren)

Enligt taxeringsfö-rordningen skall självdeklaration för statlig och kom-munal inkomsttaxering lämnas av envar, som under beskattningsåret haft inkomst överstigande visst belopp. Detta belopp uppgår f. n. till 2 400 kro-nor. Deklarationsskyldighet föreligger sålunda för alla personer, som haft inkomst överstigande sistnämnda belopp.

Vi anser att denna gräns för deklara-tionsskyldighet icke är rätt avvägd med hänsyn till syftet att deklarerad inkomst skall utgöra underlag för skat-teintäkter till stat och kommun.

Som skattskyldig inkomst räknas f. n. även folkpension i form av ålders-pension och invalidpension m. m. Folkpensionärer med enbart pension jämte kommunalt bostadstillägg såsom enda inkomst för sitt uppehälle samt per-soner i motsvarande inkomstläge medgives efter yrkande vid taxeringarna som regel extra avdrag på grund av väsentligt nedsatt skatteförmåga. Högsta extra avdrag är f. n. 3 000 kronor (lika för hela landet).

Extra avdrag synes tveklöst medgivas vid taxeringarna när den deklare-rade inkomsten icke överstiger existensminimum. För erläggande av preli-minär skatt har centrala upp-bördsnämnden år 1961 för ensamstående fast-ställt existensminimum till 4 240—5 250 kronor och för sammanlevande ma-kar till 5 650—7 500 kronor. Härtill kommer tillägg för varje barn med 660 kronor. När inkomsten icke överstiger fastställt existensminimum behöver preliminär skatt icke inbetalas. Även vid taxeringarna tages som regel kon-sekvenserna av detta förhållande. Trots detta måste i de fall inkomsten överstiger 2 400 kronor självdeklaration inlämnas oavsett det förhållandet att beskattningsbart belopp alldeles uppenbart ej uppnås.

Fr. o. m. innevarande år kommer ortsavdrag, schablonavdrag, förtjänst resp. försäkringar och högsta extra avdrag att för ensamstående sammanlagt uppgå till 5 500 kronor och för sammanlevande makar till 8 000 kronor (lika för hela landet).

Efter ortsavdrag, schablonavdrag och extra avdrag blir för personer i för-utnämnda inkomstklasser den deklarerade inkomsten ur beskattningssyn-punkt som regel helt reducerad. Något beskattningsbart belopp uppstår så-lunda icke, och följaktligen kan heller inga skatteintäkter utvinnas från

dessa deklaranter. Såsom exempel må anföras följande. En ensamstående folkpensionär i Stockholm har som enda inkomst pension jämte kommunalt bostadstillägg, sammanlagt 5 100 kronor per år. Vid taxering i år minskas beloppet med ortsavdrag 2 250 kronor och schablonavdrag 250 kronor. Återstående 2 600 kronor reduceras helt efter yrkande om extra avdrag. Beskattningsbart belopp: 0 kronor. Det är att uppmärksamma, att i deklara-tionsanvisningarna nämnes folkpensionären som exempel på deklara-nt, som kan yrka extra avdrag.

Folkpensionärerna uppgår f. n. till totalt ca 980 000. Av dessa har ca 750 000 ålderspension och ca 145 000 invalidpension. Enligt statistiska centralbyrån hade i januari 1960 ca 50 procent av ålderspensionärerna och ca 70 procent av invalidpensionärerna kommunalt bostadstillägg. Detta tillägg förutsätter inga eller ytterst ringa inkomster vid sidan av pensionen. Taxeringsåret 1960 hade ca 800 000 inkomsttagare en sammanräknad nettoin-komst från 2 500 till 5 000 kronor. Med nettoinkomst avses därvid inkomsten minskad enbart med förvärvskostnader (resor etc.) samt underskott å för-värvskälla.

Från flertalet av dessa deklaranter kan rimligen inte några skatteintäkter utvinnas. Ändock skall för dessa deklaranter en stor organisationsapparat hållas i gång. Utan att samhället erhåller något ekonomiskt utbyte härför skall för dessa deklaranter bl. a. utställas preliminära debetsedlar, uppgif-ter kontrolleras i folkbokföringen, deklara-tionsblanketter tryckas och di-tribueras samt insamlas, sorteras och överlämnas till taxeringsnämnderna för behandling. Därefter skall taxeringsuppgifterna behandlas vid skatte-organens debiteringsavdelningar, slutliga debetsedlar utfärdas och kontrol-leras i olika hänseenden, sedlarna utsändas till deklara-nterna samt uppgif-ter införas i taxeringslängderna. I icke så få fall belastar dessa ärenden även prövningsinstanserna.

Hela deklara-tions-, taxerings- och debiteringsförfarandet för dessa hund-ratusentals deklaranter synes icke blott vara meningslöst utan torde även vara i hög grad oekonomiskt för samhället och belastande för den enskilde. Dessa ur skattesynpunkt onödiga deklara-tioner utgör säkerligen en avse-värd arbetsbelastning för skatteorganen, som de borde kunna befrias ifrån för att kunna ägna mera tid åt väsentligare skatteärenden.

Ur samhällsekonomisk synpunkt anser vi att frågan om inkomstgräns vid självdeklara-tion för statlig och kommunal inkomsttaxering bör upptagas till omprövning. Vi anser att skyldighet till självdeklara-tion i berörda hänseende för folkpensionärer och likställda bör föreligga först när inkomsten över-stiger existensminimum eller det belopp som motsvaras av ortsavdrag + schablonavdrag + högsta extra avdrag.

Med hänvisning till vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt omprövning av möjligheterna att undantaga från deklara-tions-skyldighet folkpensionärer, som i huvudsak inte

har andra inkomster än folkpensionen, samt därmed i inkomstavseende likställda.

Stockholm den 22 januari 1963

Rune Gustavsson

i Alvesta

Robert Johansson

i Dockered

Jan-Ivan Nilsson

David Gomér

Erik Larsson

Thorbjörn Fälldin

Nr 104

Av herr **Mattsson m. fl.**, om viss sänkning av minsta beloppet för insättning å skogskonto.

(Lika lydande med motion nr 88 i Första kammaren)

Enligt gällande regler utgör minsta belopp som kan insättas på skogskonto 2 000 kr. per år. Med hänsyn till att insättningarna skall utgöra vissa procent, 40 resp. 60 procent, av köpeskillningen för försåld skog, utgör det lägsta intäktsbelopp som kan grunda insättningsrätt 3 334 kr. vad gäller avverkningsrätter och 5 000 kr. vad gäller leveransvirke.

Visserligen kan en insättningsrätt för mindre än 2 000 kr. per år sägas ha en begränsad skatteutjämnande effekt. Detta gäller dock om man enbart ser till effekten av en enstaka insättning. Till bilden hör emellertid också skogskontots betydelse som motsvarighet till de investeringsfonder, vilka aktiebolag och ekonomiska föreningar med viss skattefrihet får inrätta för vissa ändamål, samt de konsekvenser de nu alltför snävt tilltagna reglerna spelar bl. a. för de mindre jordbrukarnas driftsplanering. Det är framför allt för de mindre jordbrukarna den nu aktuella 2 000 kr.-gränsen har betydelse.

För flertalet av dessa utgör de årliga avverkningarna den egentliga grunden även för en stor del av arbetsinkomsten. Ur den synpunkten är det självfallet betydelsefullt att de år från år kan planera ändamålsenliga avverkningar. Effekten av nuvarande regler för skogskontot har emellertid blivit att man i stället gör periodiska, större avverkningar. Anledningen därtill är att söka i att skogsägarna genom skogskontot samlar upp erforderligt kapital för senare investeringar. Inte minst med hänsyn till jordbrukets brydsamma ekonomiska situation skulle en sänkning av ifrågavarande minimibelopp vara angelägen. Framför allt gäller detta ju också de mindre jordbrukarna, vilka torde ha de största svårigheterna att från ordinarie driftsintäkter kunna avsätta medel för nödvändiga investeringar.

Ett annat förhållande, som i allt högre grad aktualiserar en ändring av